

Sygn. akt : II AKa 211/99

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 1999 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący	SSA Stanisław Raszka
Sędziowie	SSA Wiesława Gawrońska (spr.) SSA Jan Dybek
Protokolant:	Barbara Gawor

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Janusza Konstantego

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 1999 roku

sprawy z wniosku L. O. o odszkodowanie i zadośćuczynienie dochodzone w trybie art. 8 ustęp 1 ustawy z dnia 23.02.1991r. (Dz. U. nr 34 poz. 149)

z powodu apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 10 czerwca 1999r. sygn. akt XVI1 Ko 450/96

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

II AKa 211/99

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach, wyrokiem z dnia 10 czerwca 1999 r. sygn.

XVI 1 Ko 450/96 oddalił wniosek L. O. o zasądzenie odszkodowania

i zadośćuczynienia w oparciu o art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. /Dz. U. Nr 34 poz. 149 z późn. zm./ z tytułu represjonowania przez radzieckie organy ścigania

i wymiaru sprawiedliwości jej męża K. O. wywodząc,

że represjonowanie to miało miejsce na terenie Czechosłowacji i stanowi ujemną przesłankę do zasądzenia odszkodowania.

W apelacji pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż K. O. był represjonowany poza określonym w Ustawie terytorium Państwa Polskiego oraz obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 8 ust.

2 a Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wskutek błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania przez uznania, iż Skarb Państwa nie odpowiada za represje, jakim poddany został K. O.

i wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie wniosku.

Sąd Apelacyjny zważyć co następuje:

Zawarty w apelacji /końcowy fragment uzasadnienia/ wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania zasługiwał na uwzględnienie. Nie zostały bowiem wyjaśnione wszystkie istotne w sprawie okoliczności, które mogły mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia. Jest niesporne, że ustawa z dnia 23 lutego 1991 r. /Dz. U. Nr 34 poz. 149/ wiąże prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę z represjami stosowanymi za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego na terytorium Polski. Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. /Dz. U. Nr 97 poz. 604/ nowelizując przepis art. 8 ust.

2 „A” uzależnia odpowiedzialność odszkodowawczą wobec represjonowanych przez radzieckie organy ścigania także od wymogu udowodnienia, że represje te były stosowane na terytorium Polski, a jednocześnie inaczej określa terminy dla represji stosowanych „na obcym terytorium Polski” i na „terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie Ryskim”.

Tak więc w przypadku wnioskodawczynie bardzo istotne znaczenie musi mieć ustalenie, czy represje jakich ofiarą padł jej mąż K. O. miały miejsce na „terytorium Polski” w rozumieniu art. 8 ustęp 2 „a” znowelizowanego w/wym. ustawą z dnia 16 lipca 1998 r., czy też na terytorium b. Czechosłowacji.

Treść wniosku K. O. nie jest w tym względzie jednoznaczna i niezbędne jest w tym względzie uzupełnienia postępowania dowodowego przez Sąd

I instancji W toku ponownego rozpoznania niniejszej sprawy zachodzić więc będzie potrzeba dopuszczenia dowodu z akt Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach sygn. XI J 275/95 dot. wniosku K. O.

o przyznanie wojennej renty inwalidzkiej, w celu ustalenia, czy znajdują się tam informacje na temat skazania męża wnioskodawczynie, a w szczególności tego, gdzie ono nastąpiło i jakich czynów dotyczyło. W przypadku braku tych informacji Sąd

I instancji winien rozważyć potrzebę zwrócenia się o nią do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych /decyzją tego Urzędu z dnia 30.02.1992 r. przyznano K. O. uprawnień kombatantki/ lub też do Stowarzyszenia (...)Armii Krajowej w W./k. 18/.

Zasygnalizować też należy potrzebę wyjaśnienia treści przepisów, z których K. O. był skazany /k. 6 akt/, a to w związku z tym, że dla odpowiedzialności odszkodowawczej niezbędne jest ustalenie, iż represje stosowane były za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a nie np. za dezercję z Armii Czerwonej, na co wydaje się wskazywać wniosek męża wnioskodawczynie.

W tym zakresie Sąd orzekający może skorzystać z możliwości jakie daje porozumienie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych z władzami Federalnej Służby Archiwalnej Rosji, o czym informowało Ministerstwo Sprawiedliwości pismem z dnia 29.04.1999 r. DSN I 640/84/99.

Mając wszystko to na uwadze, a także z uwagi na treść art. 452 § 1 kpk – należało zaskarżone orzeczenie uchylić i orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego wyroku.